

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конто пошт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 160 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„Друкарні“ 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Німецько-радянські відносини й українська справа.

По остаточнім переведенні колективізації хліборобства на Україні боротьба між московським центром та українським населенням приймає все гостріші форми. У зв'язку з цим загостренням українсько-московських відносин у межах Радянщини більшовицькі можновладці все частіше підносять питання про міжнародне становище України. За час останньої боротьби московського уряду проти колективізації України „Ізвестія“, отже й ціла радянська преса, звертає увагу на те, що „капіталістичне оточення“ дуже уважно приглядається до того, що робиться на Україні. На з'їздах верхівки радянського уряду та більшовицької партії, також як і на з'їзді „ударників“ колективізації, пани Молотов, Петровський, Ворошилов та інші роздумували дрібну саму по собі справу Коростовця-Скоропадського у Лондоні до розмірів поважної події та получили справу зломання опору українського селянства з питанням воєнної оборони держави.

Перебрання влади партією Гітлера та знищення комуністичних організацій у Німеччині допровадили до того, що більшовицька верхівка цілком втратила голову; в цьому можна легко переконатися, глянувши на гістичну писанину більшовицької преси протягом останнього часу. Фантастичні описи „фашистських звірств“ не потребують нікого дивувати, вони призначені для внутрішнього ужитку. Але не багато краща й „дипломатична“ частина радянської преси. Варто зазначити, що джерелом більшовицьких відомостей про Німеччину служать у значній мірі польська преса — „Газета Польська“ та „Ілюстровани Курер Цодзенни“. (Ізв. 14., 21., 22. III. 1933) і т. д.

Але верхом більшовицької гістерії та дипломатичної гри фальшованими картами є безсумнівно, стаття дуже відомого Карла Радека в „Ізвестіях“ „Куди прямує Німеччина“. Передовік п. Радек не може дарувати Німеччині, що „за чолі німецької республіки опинились люди, як в своїм офіційному органі ще недавно писали, що Версаль минеться, а Берестя буде жити. (підкр. Ізв.), хоч це справді цілком внутрішня справа Німеччини, кого вона ставить на чолі держави і нації. Далі п. Радек докладно аналізує автобіографічну працю Гітлера „Mein Kampf“ та працю Розенберга („Der Zukunftsweg einer deutschen Aussenpolitik“, Muenchen, 1927) і обурюється, що в цих книжках, випрацьованих та виданих другим накладом в 1932 році Гітлер „свою східну програму полишив без змін“. Зробивши принагідно комплімент „безподобному Заглобі“ Сенкевича, що з огляду на походження самого п. Радека нікого здивувати не може, п. Радек накидається на німецький уряд за його „східну програму“ і випикує: „Наявність подібних документів лягає важким тягарем на німецький уряд і вимагає від нього не лише заяв, а й чинів, які доводили би, що він як уряд не є відповідальний за колишню літературну творчість своїх членів... „Націоналістичні соціалісти висунули програму зовнішньої політики, спрямовану проти існування ССРР, з якою Німеччина перебуває у договірних добросусідських відносинах. Це накладає на німецький уряд обов'язок сказати отверто, куди він прямує... „У відносинах між двома країнами неможливе становище, щоби ворожу зовнішню програму одної країни лишати без відповіді другої“.

По перечитанні статті п. Радека у кожного, хто хоч трохи інформований про німецько-радянські відносини, мусить повстати питання: чого властиво хоче п. Радек, чого він учинився Німеччині, як паний плота? Він вимагає, щоби Гітлер, Розенберг та інші влаштували прилюдне каєня та врочисто відмовилися від „воїх“ наскрізь теоретичних думок про східну політику Німеччини, які вони висловили як приватні особи, так, як кається сам Радек та інші більшовицькі достойники. Але більшовицькі звичаї для Ев-

ропи не обов'язкові. Коли п. Радек вимагає заяв, то він має заяву Гітлера, що Німеччина бажає „спокійних і корисних відносин з Радянщиною“, що, до чинів, то п. Радек мусить пригадати собі, що Німеччина зробила й робить далі для Радянщини, мусить пригадати старі і дуже недавні літчики, постачання товарів на цілком вигідних умовах, технічну поміч і т. д.

Стаття п. Радека та ціла кампанія більшовицької преси проти Німеччини свідомо затемнює справжні відносини та має на оці спеціальні більшовицькі цілі. У межах самої Радянщини вона намагається відживити старі байки, що державні стремління українського народу є вислідом німецької експансії на схід. На міжнародній арені більшовики ставлять себе на по-

ЧАС БАЛІВ МИНУВ! Але добровільний даток для Рідної Школи замість на бал можна післати в кожній хвилині. Зробіть це негайно і вишліть даток чеком Рідної Школи ч. 149.405. зазначивши: „Замість Балю“ і то без огляду на те, чи дістали „запрошення“, чи через недогляд не дістали. Викази оголошуємо.

с. уги тимчасово всім противникам Німеччини, сподіваючись добре заробити на тім; тому урядують комедію загострення німецько-радянських відносин, знаючи зрештою, що самі німці на писанину більшовицької преси зважають дуже мало.

Щоб зрозуміти справжній стан Радянщини, а зокрема зв'язок її внутрішніх відносин зі зовнішньою політикою, варто пригадати голос одного женецького дневника про справжню основу радянського пацифізму, який твердив, що своїм проектом розброєння радянський уряд хоче лише досягнути вільну руку для впорядкування внутрішніх радянських справ. Відносини справді дуже змінилися, від програми світової революції лишилось небагато. У райхстагу сидять соціальні демократи без комуністів. В Англії: соціалісти рішучо відкинули московський закли до співробітництва з комуністами. В Америці протидіається визнанню Радянщини найбільше самі робітничі організації. Промовляти навіть від імені радянського робітництва більшовики не мають права, бо у них нема самих основ громадського представництва. П. Радек та подібні йому знають дуже добре, що вони тримаються лише при допомозі ГПУ; своїм криком про небезпеку німецької експансії на схід, вони хочуть для себе досягнути допомоги противників Німеччини.

Більшовики намагаються втягнути українську справу у крутіз протилежних інтересів європейських держав та ударити таким чином національні змагання українського народу. Більшовики знають дуже добре, що вони павають над поневоленими націями лише тоді, доки їх підтримують групи європейських держав. Майбутнє порозуміння чотирьох держав „Ізвестія“ вже оголосили „антисовітським блоком“, хоч у цій справі порозуміння ніякі протирадянські тенденції покищо не виявилися.

Але не підлягає ніякому сумнівові, що коли такий блок великих держав Європи утвориться, то його „східна програма“ в ґрунті річи буде небагато різнитися від цієї програми партії Гітлера.

Сильною підставою національної програми українського народу є не східна програма тої чи іншої європейської держави, а непохитне прямування української нації до самостійного життя та наскрізь об'єктивна потреба Європи перебудувати свою східну частину на основі справжнього самоозначення народів. І переведення цієї східної програми не спинить ані більшовицький терор ані білими витками шита писанина панів Радеків.

М. Данько.

З уваги на непевність завтрашнього дня повинен кожний подбати чимскорше за забезпечення свого життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ І РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

Львів, Ринок Ч. 38 (власна камениця).

Справа рев'зії мирових договорів.

Оголошення автентичного тексту проекту Мусолінія відносно співробітництва чотирьох великих держав та дотичні пояснення, зроблені Мекдональдом в англійському парламенті, значно заспокоїли Союз Народів. Стверджено, що дальша акція чотирьох держав у напрямі рев'зії мирових договорів має відбуватися точно в рамках Союзу Народів. Правну основу для цього дає 19. артикул пакту Союзу Народів, в якому говориться, що Збори С. Н. „можуть час від часу закликаати членів Союзу до перегляду умов, які стали непридатними, та таких міжнародних відносин, вдержання яких могло би порушити світовий мир“. Цим артикулом не користалися ніколи. І Мусоліні є першим, що хоче скористати з пакту Союзу Народів для рев'зії мирових договорів. У Женеві тримаються того погляду, що умовили для рев'зії мирових договорів тепер більше сприятливі ніж безпосередньо по відвідинях Мекдональда у Римі. Звертається увагу на те, що Поль Бонкур промовляв у французькому парламенті хоч здержливо, але не відкидаючи засадничі пропозиції Мусоліні. У всякім випадку данув переконання, що проект порозуміння чотирьох держав у цілях рев'зії деяких точок мирових договорів потребує дуже докладного підготування, тому ледви чи може прийти на обговорення Союзу Народів протягом наступної сесії.

(Укбуро Женева.)

ОГОЛОШЕННЯ ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА „ДІЛА“

яке вийде в значно збільшенім обемі і накладі приймає Адміністрація найпізніше до 12. квітня год. 13-ої.

Радянські фабрики.

МОСКВА, 5. IV. ПАТ. В одній з більших металургічних фабрик у місті Сталін сталася велика катастрофа у відділі печей. Наслідком довгого нечищення завалявся апарат, що поглищував металевий порошок. Наслідком того фабрика припинила рух на 5 днів. Жертв людьми не було, однак матеріальні втрати обчислюють на 220 тисяч рублів. Перед судом стануть 9 інженерів і майстрів під закидом недбалства. Іяж, Силевича і майстра Завязького засудили на 10 літ в'язниці, інших на карі від 1 до 8 років.

Випустили двох обвинувачених.

МОСКВА, 5. IV. ПАТ. На основі рішення прокуратора найвищого трибуналу випущено на волю англійських інженерів Кінея і Соритона, що мають стати небаром перед судом, обвинувачені в саботажі. Вони зложили кавцію при допомозі Метрополітен Вікерс і підписали зобов'язання, що з'являться на кожний поклик суду.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У НІО Н“, вул. КОСІЮШКА 1 (НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ).

Діяльність Наукового Т-ва ім. Шевченка в минулому році.

(З реферату секретаря Т-ва д-ра Р. Цегельського, виголошеного дня 26-го березня ц. р. на Святочних Сходах з нагоди 72-ліття смерті Т. Шевченка).

Минулий рік був для Наукового Товариства ім. Шевченка надзвичайно важкий. Загальна криза підірвала сильно його доходи. Біляни підприємства Т-ва стали пасивні. Крім того настав у Т-ві внутрішня криза, що з природи річи утруднювала його діяльність.

Однак, не зважаючи на згадані причини, як також і на те, що Т-во здале було на власні сили та не діставало від нікого ніяких субвенцій, його наукова діяльність не спинилася. Наукові робітники, зайняті здебільша зарібковою працею задля прожитку у різних галузях звания, відривали собі і ту дрібку вільного часу, що лишилася їм на спочинок, та віддавали останки своєї сил українській науці.

Наукова діяльність Т-ва розвивалася у Секціях, Наукових Комісіях та Наукових Інститутах. І так:

І. Фізіологічна Секція мала членів-українців 34, чужинців 24; між останніми було 7 югославян, 8 чехів, 3 болгар, 3 німців, 1 француз, 1 поляк та 1 норвежець. Нових членів іменовано трьох: Богдана Лепкого, Володимира Радзкевича та д-ра Костя Кисілевського. Померло 32 членів від часу заснування Секції, з того в останньому році: д-р Ченек Зібрт у Празі, Андрій Лобода у Києві, Аркадій Ляшенко у Ленінграді, д-р Остап Макарушка у Львові, Юліан Романчук у Львові та д-р Олексій Петров у Празі; дня 24. березня ц. р. помер великий чеський учений д-р Юрій Полівак.

До Президії Секції належать: д-р Іларій Свеніцький, директор, д-р Ярослав Гординський, заст. директора, проф. Володимир Радзкевич, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Я. Гординський.

Секція відбула в 1931 р. 10 засідань, на яких виголошено 10 наукових рефератів, у 1932 р. 10 засідань з 7 рефератами, у 1933 р. 3 засідання з 3 рефератами. Крім того уладила Секція три академії, а саме у честь д-ра Василя Шурата з нагоди 40-ліття його наукової діяльності, даліше з нагоди століття смерті Гете та 300-ліття уродин Мазепи. В останніх двох академіях брали участь також обі інші Секції Т-ва. Разом з Виділом Т-ва вислала Секція привітні листи: до Осельо з нагоди 100-ліття уродин Бернсона, до Кракова на Ювілейне Свято Богдана Лепкого та до Софії на відкриття пам'ятника Михайла Драгоманова.

При Секції були чинні Комісії: Бібліографічна, Язикова, Шевченкознавства та Етнографічна. Головою першої був В. Дорошенко, заст.

гол. д-р Б. Барвінський, секрет. І. Шендрік. Вона відбула два засідання з одним рефератом. Членів має 41.

До Управи Язикової Комісії належать: д-р І. Свеніцький, голова, д-р І. Брик, заст. гол., д-р К. Кисілевський, секретар. Ця Комісія "інформувала своїх членів про останні праці з обсягу словництва та заняла становище супроти критики нового правопису. Головними референтами були д-р І. Свеніцький і д-р К. Кисілевський. На останнім засіданні виринула думка прохати Виділу Т-ва, щоби закупила апарат до го-віркових дослідів. Членів Комісії є 37.

Головою Комісії Шевченкознавства є д-р В. Шурат, заст. гол. д-р Ф. Колесса, секретарем проф. Я. Біленький. Членів Комісії є 19. Етнографічна Комісія має 26 членів, у тім 25 українців, один чех. До Управи її належать: д-р Ф. Колесса, голова, д-р І. Свеніцький, заст. гол., д-р Я. Пастернак, секретар. Комісія відбула в 1931 р. чотири засідання з 8 рефератами, у 1932 р. три з 4 рефератами та одним фільмовим етнографічним показом з Городенщини, у 1933 р. одно з двома рефератами. Підчас літніх ферій 1932 р. відбув голова Комісії акад. Ф. Колесса етнографічну поїздку на середнє Полісся.

Видавництва Фізіологічної Секції появилася в останньому часі менше, з огляду на чергу інших Секцій. Всеж видано Бібліографічний Збірник, Збірник у честь Гете, а в останніх днях II. випуск Комісії Шевченкознавства (праця п. Боршака: Шевченко у Франції).

II. Історично-філософська Секція має 41 членів, у тім 39 українців, один чех і один німець. Від 1931 р. вибрано 5 нових членів (усі українці). Від початку існування Секції померло 26 членів, а від 1931 р.: акад. Дмитро Багалій, проф. Освальд Бальцер, проф. Роман Ковшечев, Вячеслав Липинський та д-р Володимир Охримович.

До Президії Секції належать: д-р Мирон Кордуба, директор, д-р Володимир Вергановський, заст. дир., д-р Ярослав Пастернак, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Мирон Кордуба, а в його неприпадності у Львові д-р Микола Чубатий. Засідань відбула Секція у 1931 р. п'ять з 4 рефератами, у 1932 р. сім з 4 рефератами, у цьому році досі три з 4 рефератами. 3 публікації Секції вийшов 151. том "Записок" та перший випуск 152-го тому з двома працями про Мазепу.

Дня 11. IX. мин. року уладила Секція святочну Академію з нагоди 300-их роковин наро-

дин гетьмана Мазепи, а тепер оголосила свою участь п'ятьма рефератами у міжнародньому конгресі істориків, що відбудеться у Варшаві в половині серпня ц. року. При Секції зорганізована Археологічна Комісія під проводом д-ра М. Кордуби.

III. Математично-природничо-лікарська Секція має 41 членів українців і 22 чужих (у тім числі є 1 поляк, 6 югославян, 4 болгар, 4 чехів, 3 німців, 1 француз, 1 росіянин, 1 жид). Померло 24 членів, з того у 1932 р.: Володимир Рівниченко в Києві, д-р Григорій Величко в Москві, д-р Михайло Коцюба, перший голова Фізіографічної Комісії, а в 1933 р. помер д-р Карло Ходоунський у Празі.

Секція відбула в 1931 р. 8 засідань з 19 науковими рефератами, а в 1933 р. 2 засідання з 6 рефератами.

При Секції працювали три Комісії: Фізіографічна, Географічна та Науково-Технічна.

Фізіографічною Комісією проводить проф. Микола Мельник, заст. голови є д-р О. Мриціана, секретаркою д-р О. Степанів-Дашкевиче-

Даром

З ЗНАМЕНИТИ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ "САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відвратно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

ва. Членів є 64. Комісія відбула в 1931 р. два засідання, у 1932 р. одно засідання та видала Фізіографічний Збірник, Випуск IV—V.

В склад Президії Географічної Комісії входять: д-р В. Кубілович, голова, д-р Ю. Полянський, заст. гол., д-р І. Федів, секретар. Членів є 45. Ця Комісія відбула в 1931 р. два засідання з 3 рефератами, в 1932 р. одно засідання.

Науково-Технічна Комісія має таку Президію: д-р І. Фещенко-Чопівський, голова, інж. І. Кандяк, заст. гол., інж. С. Пастернак та інж. А. Романенко, секретарі. Членів є 31. Комісія відбула в 1931 р. одно засідання, а в 1932 р. два. Вона виділила із себе термінологічну підкомісію, що відбула 5 засідань в справі технічної термінології.

При Мат.-прир.-лік. Секції є зорганізований Бактеріологічно-Хемічний Інститут. Головою є д-р М. Музика, співробітниками д-р Ю. Кордуба і інж. І. Кандяк. В Інституті викінчено досі 8 наукових творів, 3 з обсягу фізикальної хемії, 2 з ділянки гематології і 2 серологічні. Всі ці твори надруковані. Під цю пору ведуться даліше праці в ділянці кровних уярупувань і бактеріофітів.

ФЕЙЛЕТОН "ДІЛА" З ДНЯ 7. КВІТНЯ 1933.

І. СВЕНІЦЬКИЙ.

На межі громадянства й естетики.

(Деякі уваги з приводу українсько-французької вистави образів.)

(Докінчення).

А таку саме жінку зобразив Лют, обвівши її правдивий спосіб гострими чорними контурами телу й холодною жовтою краскою на тлі пелюстої а синьо-фіолетної. Без мудрації, міркування і міркування, шляхотно дискретний акт Люта можна вважати прольогом до пробудження вічно невинної й чистої Еви — Леди. "Вийди на світ... в тайну кинуся горілиць на сплетені руки і довгими хвилями забудь плыви по безвістих соняшного простору... чогось віби радію, та водночас туга в душі". Ось виризок з пожовклого листу літньої мінливої літні, що може найкраще передає зміст композиції Люта.

Нині замічається різкий поворот значної частини мистців до класичного реалізму. Це, здається, дає лекому право говорити про смерть всяких "лімітів", якими — за могою — так багато людей ще так недавно затоплювалися; та й чимало мистців проти власного уміня і розуміння рівнож пробували своїх сил у дих "естетичних" стилях. Тут і там стрічаємося з рішучим висловом: "ми хочемо краси" — "ми творимо красу". Коли "краса" має міститися у копіюванні і наслідуванні природи, то ми певні, що автохром Лютієра і звукова фільма випруть із нашого життя малюваний образ та друковану поезію. Цієї "краси" на виставі нема. Однак, стоячи перед творами теперішньої виставки кожна людина з

живою іскрою почуття краси — напевно зрозуміє твір кожного мистця, що в ця виставці. Навіть неприродна композиція жіночого портрету Еро, а виразно деформовані — головою та шиями, буде подобатися кожному, кого тільки може захопити краса гами ніжних тонів синьої краски та ритм ліній рисунку і площин малюнку. Але для цього треба відвинути і влучити у даний твір без всякого упередження і глумливого легковаження.

Хочемо покористуватися аналогією з нашого недавнього життя. Стиль в діяльності — це мода, це індивідуальне використання і пристосування вимог моди, яка може бути всього один сезон, або тривати повний рік! З якою відразою поставилися в осіні 1910 року до довгої жіночої спідниці з ембрональним слідом форми мужеської югавиці! А сьогодні як ми любимося жіноцями у піжамах не тільки в домашньому ватіші, але й на вулицях світових міст, очевидно коли ця жінка має вроджений смак для індивідуального вибору форми й вигляду свого одягу. Теж саме діється і в мистецтві. Не кожна кубістична композиція мусить нам подобатися, те скрізь буде деформація коначним завданням мистецького впливу, але декоративні композиції Андрієнка з 31-го року і його деформація в портретах 32-ого року є такі переконуючі, що без них годі булоб арозуміти мистецтво сучасної спенерії Маєргольда і ділами звичку малярства й різьби.

Залишаючись на становищі повної волі у виборі власного естетичного смаку й мистецької творчості, ми мусимо ствердити, що у творах показаних на цій виставці виступає живий зв'язок кожного мистця не тільки зі справжнім життям у його часовому поході, але й з національною традицією кожного з них. Правда — суто національної тематики на виставі нема зовсім. А всеж чітко цейсаж, чи прехрасна метава ови-

рода, композиція чи портрет кожного неукраїнського мистця в так ясно національним твором, що навіть без підпису і без каталогу кожний обиваний з життям Заходу пізнає неукраїнську приналежність даного твору.

Так само ясно виступає характер українського походження мистця у прочутті і передачі сонця, зелені, тіла. І море Гриценка, і хризантеми Перебийноса, і тавок Левицької, і дерево Редька, жінки і краєвиди Гауценка та композиції Андрієнка виявляють стільки характеристичних і типічних рис для всієї малярської творчості у нас Труша, на Україні Красицького, Василя Кричевського, Васильківського, що вони ніколи не загубляться у масі однородних творів західного мистецтва.

Цікаво так те, що українські мистці залюбки вертаються до тем з робітничого і селянського життя, одночасно оминаючи етнографію і класову виключність. Гауценко дав глибоко настроєний образ безробітного на пристані, рисунок робітників в дитині, що з ніжною дискретцією простягнула руку за милостинню, та рисунок двох робітників; у Левицької босі фігури танку нагадують наше село: Перебийноса музанти і типи париської вулиці — це безперечно типи наскрізь пролетарські, але як мистецькі сюжети передані чисто по мистецьки. Не належить до аристократок і дівчина Ано, що дуже нагадує нам париську мінієтку. Хто з вузлом добре знався у житті, цей вичитає чимало глибоко трагічного змісту і в чудовій композиції "сонця у вишніці" Тоні, і в жіночих портретах Вароніє та Уло, а з вапни в обох портретах Хмельника та Третякова і Бабія. І хочаб згадані артисти зображали самих справжніх дуків, то вони у своєму житті так глибоко заглянули у трагічну осмітку нудної людини, що вже не зміogli бачити живу людину без думки про трагічне...

Видавництва Секції: Sitzungsberichte зшиток XV, XVI, XVII, Фізіографічний Збірник, випуск IV—V і I випуск Збірника том XXX (3 праці). Члени Секції українці друкували свої праці також у наукових заграничних публікаціях: англійських, французьких, німецьких та іспанських. Секція ваяла участь у святі Гете; реферат виголосив д-р І. Раковський. В останній часі приготував разом з Лікарським Т-вом IV. зїзд лікарів і природників.

До Президії Секції належать: д-р Володимир Левицький, директор, д-р Максим Музика, заст. директора, д-р Юрій Полянський, секретар. Відпоручником Секції до Виділу є д-р Максим Музика.

Установи Т-ва, які мають надзвичайно велику культуру та матеріальну вартість, не зважаючи на фінансову скруту розвиваються щораз краще. Вони відчувають брак місця у своїх помітках та недостатку відповідної кількості персоналу. Ті установи є нашими національними гордостями; на жаль замало цінені своїми, хоча викликають подив чужинців.

Почнемо від бібліотеки.

Бібліотека Н. Т. ім. Ш. в рр. 1932-1933.

В 1932 р. бібліотека дістала 13807 книжок + 30 рукописів + 16 збірок актів, в тім: з обміну Н. Т. Ш. 1984 кн., з обміну бібліотеки 4992 кн. + 1 рукоп., з дарів 6708 кн. + 29 рукоп. + 16 збірок актів, з купна 123 кн. В 1933 р. (січень-лютий) б-ка одержала 2082 книжок + 3 збірки актів, в тім: з обміну НТШ 348 кн., з обміну б-ки 654 кн., з дарів 1079 кн. + 3 збірки актів, з купна 5 кн. Разом в 1932-33 рр. бібліотека одержала нових 15.889 книжок + 30 рукописів + 19 збірок актів, у тім: з обміну НТШ 2.332 кн.; з обміну б-ки 5646 кн., з дарів 7.787 кн. + 29 рукоп. + 19 збірок актів.

Стан бібліотеки 1. III. 1933 р.:

а) У головнім відділі скатальогованих друків 160.344 книжок (у 59.000 чч.), скатальогованих рукописів 929 чч.

б) у відділі Ів. Франка: друків 5.893 чч. + 635 рукопис.

в) Скатальогованих дублетів: 30.000 книжок. — Разом було у б-ці на 1. III. 1933 р. кругло: а) скатальогованих 166.000 томів і випусків, б) скатальогованих 1.500 рукописів, в) скатал. 30.000 тт. і зв. дублетів, г) нескатальогованих около 20.000 друків.

Каталогізаційна робота у б-ці:

У 1932 р. скатальоговано 9.605 книжок + 210 рукописів + 4824 дублетів; у 1933 р. скатальоговано 954 кн. + 796 дубл. Разом 10.559 кн. + 210 рукоп. + 5620 дубл. У 1932 р. та в січні і лютім 1933 описано докладно архів Франка та приступлено до виготовлення річевого каталогу б-ки.

Б-ка стоїть в обмін з 299 науковими інституціями. Бібліотечний персонал склався до половини 1932 р. з 7 постійних співробітників.

Не відчувати цього трагізму може тільки поверховний глядач і незрілий молодець, що не вміє ще глядіти життя глибоко у вічі. Почути на оцій виставі бедущий регіт групи молоді, що віби то займається письменством і публіцистично, було чи не найтяжчим і дійсно трагічним ударом для того, хто цю виставку показав і для усіх тих, хто її широко привітав. Але нехай це буде непорозумінням, що кане в море забуття. Так само може бути непорозумінням заввага про прості соснові листви, як обрамлення образів, що прийшли з Парижа без рам. (Мито за 100 альбо рам 750 зол.) Впорядчик вистави пішов тут за зразком навіть дуже визначних мистців, що виставляють у найвибагливіших салонах Парижа. Опра простота рами заступає дуже часто найкращий контур доброї композиції... а лихо му мальовидлові і подвійна золота рама не допоможе! Тільки ширістю і простотою свого мистецького переживання і задуму та прочуття сюжету мистці цієї виставки приковують нашу увагу до своїх творів.

Тимто впорядчик вистави запрошує решту остою на мистецький бенкет. І хто прийде на само му останку виставки, цей певно знайде в вій стільки насолоди, скільки мав на ній кожний вчасніший гість. Правда — в тяжку хвилину нашого культурно-національного життя скликає музей своїх гостей на мистецький бенкет. Ми вішали в крутіж тяжкої духової кріпк. Одне, коли довернули нас стільки дрібничкової зависти й злоби — прийдім і погляньмо на радість шасливих вибранців, що вишли лишитись собою. Нехай від зібраних творів наповнить наші душі вірою в прескрасне майбуттє українського мистецтва, що ось-ось вирине на ширшому оводі міжнародного мистецького життя і введе нас усіх у новий світ повного розуміння усіх виявів духової творчості.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Крізь Бойтен переїхало з Німеччини до Польщі у місяці березні 900 жидів, польських громадян і 400 німецьких громадян.

— Оборони чотирьох англійських інженерів, арештованих у Москві, піднявся льондонський адвокат Гейте, що знає російську мову.

— Президентом Лотви вибраний знову Альберт Квієзіс.

— Китайські пірати, які схопили 4-х англійських старшин, повідомили, що розстріляють їх, коли в означеному речинні не дістануть окупу і скорострілів із муніцією.

— День 1. травня святкуватимуть у Німеччині як „День німецької праці“.

— Один із літаків експедиції Годсона, що перелетів над Євгестом, мусів осісти біля Дінапуру. Його два летуни легко ранені.

а від 1. VII. 1932 р. з трьох та одного стипендиста. Директором б-ки є п. Ів. Кривецький. Впродовж останніх кількох літ стрічала б-ка багато митних та цензурних перепон. Дуже багато друків, висланих до б-ки із закордону, не доручували управі б-ки, зокрема з Америки не перепускали ні одного часопису. Одне завдяки заходам управи б-ки міністерство внутр. справ згодилося на доручування б-і по одному примірникові тих друків, якщо управа б-и заручить, що ними будуть користуватися лише у наукових цілях і виключно в домові б-и.

2. Культурно-Історичний Музей НТШ.

За минулий рік упорядковано більшу частину збірок і вписано до каталогу більше, як 22.000 предметів. Уможливлено приступ до всіх відділів музею тим дослідникам, головню музєологам, археологам, етнографам та мистцям, що часто користуються нашими збірками при наукових та інших працях. Зокрема треба згадати В-во Енциклопедії, яке черпає повними руками з упорядкованого у звіттовому часі дуже багатого ілюстраційного відділу, що налічує вже біля 15.000 фотографій, репродукцій та часописних витинків, головню портретних, топографічних та мистецьких, та найбільшу в краю збірку театральних фотографій.

В останньому часі виділено з галерії картин окрему галерію портретів основників та фунда-

На свята! На свята!

ГЕФЛІНГЕРА чоколяда до тіст і тортів

ГЕФЛІНГЕРА Баранки і Писанки чоколадові.

ГЕФЛІНГЕРА галяретки, овочі і марципани. до прикраси тортів, люкер, горіхова і мигдалова маса.

—:— Можна дістати скрізь. —:— ФІРМОВА КРАМНИЦЯ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8.

торів НТШ, його добродія і наукових провідників, як також інших діячів на полі науки, літератури та мистецтва.

Директор Музею дістав у звіттовому часі офіційний дозвіл вести археологічні дослідження у терені, перевів розкопки у Новосілі Кописковій, Почапах, Якторові та Деалеві, відкрив при цьому одну незнану у нас досі культуру початку бронзової доби, на підставі музейного матеріалу помістив низку статей, дав два відчити в музею і взяв офіційну участь у зїзді членів „Союзу музеїв у Польщі“ у 1931 р. у Цешчині та мин. року у Перемишлі. — Тому, що новоосновувані провін. музеї передають своє майно на випадок свого розв'язання Музеєві НТШ, інтервеніював директор Музею двічі у воевідського консерватора в справі відкинення властями статуту музейного товариства у Тернополі та Чорткові

Строї, намиста, багатства

бліднуть

супроти свіжої цери і гарного тіла.

Артисти і поети вихвалявали один понад другого прикмети, якими доля обдарувала жіноцтво. Таким даром у першій мірі є свѣкла, молодеча цера, яку можна мати і зберігти, коли рівномірно вживати мила Пальмолів.

До виробу мила Пальмолів уживають славних олійків з олинних овочів, пальм і кокосових оріхів. Його багата пѣна усуває лагідно всю нечисть і оживляє кружбу крови, надає личям оксамитну м'якість і пружність молодості.

Вживайте, Пані, мила Пальмолів не лише до лиця, але також до плекання цілого тіла, тоді здивуєтеся, як скоро Ваша шкіра стане делікатна і оксамитна.

У звіттовому часі відбулися в Музею сліду-ючі вистави:

1) вистава народнього та прикладного мистецтва кооперативи „Українське Народ. Мистецтво“ та пань Кульчицьких, від 1—12. II. 1931;

2) вистава протинальогольна, від 7—12. II. 1932;

3) вистава технічна з нагоди I. конгресу укрїнських інженерів, від 15—22. V. 1932;

4) вистава „Асоціяції Незалежних Українських Мистців“, від 5. VI. до 12. VII. 1932;

5) вистава „УФОТО“, від 30. X. до 21. XII. 1932;

6) вистава образів „Т-ва прихильників українського мистецтва“, від 4. XII. 1932 до 22. I. 1933;

7) вистава протинальогольна, від 17—18. II. 1933.

Директором Культурно-Істор. Музею є д-р Ярослав Пастернак.

3. Природничий Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка. Музей зорганізовано в 1926/27 рр. завдяки заходам Мат. Прир.-Лік. Секції та Фізіографічної Комісії, відкриття відбулося дня 6. червня 1927 р. з нагоди II. зїзду природників та лікарів. Дня 25. травня 1932 р. одержує Музей свій статут та з того часу являється незалежним інститутом НТШ.

Організація: кустос д-р Юрій Полянський та Евген Чайковський.

В 1931 р. віддала Президія НТШ. до вжитку Музеєві три зремонтвані кімнати, що у великій мірі причинилося до впорядкування збірок а тим самим і до зросту Музею.

Покористовуючися новим приміщенням відділено збірки живої природи від мертвої природи, заінстальовано відділ технічно-технологічний, а третю кімнату призначено на канцелярію і робітню. Таким чином Природничий Музей під ту пору міститься у семи кімнатах II. пов.

Природничий Музей має свою підручну бібліотеку, а також розпоряджає трьома мікроскопами, одною люпою на стативі та двома малими люпками. Крім того має своє лабораторійне і полеве приладдя. При Музею основано такеж відділ геологічних і топографічних мап.

Наукова та культурна діяльність НТШ. в останньому році немала, якщо взяти під увагу сучасні невіздралні обставини. Крім того необхідно додати, що ця діяльність лише в частині прівалється назверх, бо напр. багато рукописів жде на чергу. Обов'язком українського громадянства є підтримати Т-во морально та матеріально і дати йому змогу творити нові високі наукові варстати та допомагати новим аспірантам науки зпосеред молодого генерачії.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ.
ЩО ОГолошуються в УКРАЇНСЬКІЙ
ПРЕСІ.

Нині усі признають, тутки повноватки
що українські і П А П Е Р Ц І

„Калина“

є найкращі і купити їх
можна у кожній трафіці.

З життя українських товариств.

ХІ. Звичайні Загальні Збори УКТОДІ.

ХІ. Звичайні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові відбулися в суботу, дня 1. квітня 1933 р. в locaux Товариства „Українська Бесіда“. Зборами провела голова Т-ва д-р І. Гинжа при відомо цього року купному числі присутніх членів.

Цими зборами УКТОДІ замкнуло 10 літ діяльності, як самостійне Товариство, після роз'яснення Укр. Громадянського Комітету у 1922 р. З тої нагоди стверджено, що за 10 літ зложила українська суспільність на допомогу українським інвалідам амер. доларів 138.920.—, а саме: Америка і Канада на ренти інвалідам 53.310 дол., Америка і Канада на Фонд Дому Укр. Інвалідів 33.551 дол., Край у 1932—1933 рр. 52.058 дол. Касові відлиги Товариства за 1932 р. були:

Жертви	77.274.78 зол.
Членські вкл.	8.106.09 „
Дохід з шакарні	320.32 „
Дохід з реальностей	4.019.84 „
Відсотки	14.807.68 „
Разом	104.528.71 зол.

Видатки Товариства:

Ренти і підмоги	85.367.92 зол.
Дім Інвалідів (удерж.)	14.784.65 „
Протези	5.209.42 „
Лікування	2.030.91 „
Адміністрація	19.652.14 „
Страта на шев. робітні	1.104.86 „
Страта крав. робітні	3.447.66 „
Амортизація інвент.	936.28 „
Амортизація будвнк.	5.583.11 „

Сума витрат 136.116.95 зол.

Видатки, зв'язані з діяльністю Товариства були у звітовому році на 31.558 зол. більші від приходу і цю різницю покрито з майна Т-ва. У порівнянні з виплатами за попередній рік зменшилися в 1932 р. жертви на 44.591 зол., чл. вкл. на 1.414 зол., а правецька і шевська робітня принесли страти на 4.552 зол. Ведено їх до кінця 1932 р. тільки тому, щоб робітникам-інвалідам дати працю. Від січня 1933 р. ведуть укр. інвалідів обі робітні у власному зарплаті.

За гроші у висоті 33.550 дол. зложені укр. еміграцією в Америку в Канаду на Фонд Дому Укр. Інвалідів, закупило УКТОДІ у звітовому році чиншовий дім при вул. Потонського ч. 48. Кошти купна дому й адаптації винесли 247.296 зол. Остало ще з того фонду до диспозиції Товариства на есент. надбудову III-го поверху 3.728 дол., які ульокуювано в цілості в нерухомостях Товариства. У дискусії виявилось, що за провінції кружляють зловісті вісти, наче би Товариство переплатило дім понад його дійсну вартість. На зборах стверджено в алтів Товариства, що дім куплено на основі фак. оцінки інж. Олександра Печанського ді Львова. Згідно з його оцінкою тех нічна вартість дому була 310.000 зол. (34.700 ам. доларів), а чиншова вартість 270.000 зол. (понад 30.000 дол.), тоді коли ціна купна об'єкту винесла 26.500 дол. При визначенні з днем 1. I. 1933 р. і знижених вже після купна дому чиншак, рентується дім на 3.7 відс., отже краще, як колиб капітал був ульокуюваний на відсотки в банках.

У веденні важкої і відповідальної праці були помічниками Товариству його 16 філій (Воршич, Зуськ, Галич, Волочів, Калущ, Коломия, Коничинці, Перемишль, Самбір, Сокаль, Станиславів, Тереховля, Тернопіль, Турка н. Стр., Чортків і Яворів), а котрих Коломия, Перемишль, Станиславів і Турка н. Стр. брали участь у зборах. У деяких повітах виручували філію УКТОДІ філії „Просвіти“, „Сохату Українок“, а навіть фізичні особи.

Прикро вражала присутніх інформація, що за 3.223 звичайних членів Товариства заявляє з вкладками за 1932 р. 951 осіб, та що з причини невизначення вкладки за 1931 р. 123 членів вицеркнено з реєстру. Крім звичайних членів нараховує УКТОДІ ще 216 членів добродіїв. У тому числі в 133 амер. і канад. установ і 22 приватних тамосинові осіб, які на підн УКТОДІ зложили одноразово 100 або й більше доларів.

Найбільше пристрасна була дискусія про ставовище інвалідів УГА до закону, який обіцяє державні ренти (нижчі ніж іншим воєнним інвалідам) величезній частині наших інвалідів. У цій справі Загальні Збори прийняли слідуєче висновок:

Тому, що державний закон про забезпечення інвалідів не погоджує спирає забезпечення

наших інвалідів справедливо взагалі, Українське Товариство Допомоги Інвалідам виває громадянство, щоб мимом теперішньої країни по змозі скріпило ряди членів УКТОДІ та збільшувало свою жертвенність у користь українських інвалідів.

На внесення Контрольної Комісії улічено абсолюторію Головної Ради за діяльність у 1932 р. Головою Т-ва вибрано поновно д-ра І. Гинжу. Склад Головної Ради УКТОДІ після вибору уступає чотирьох членів слідуєчий: М. Брилинський, С. Волошиновський, інж. А. Мельник, І. Лапунька (вибрані на 1933 р.), д-р Я. Олексинин.

Факт.

що Аспіріна від 30 літ тішиться безприкляним успіхом, доказує найліпше, що вона вартісна і нешкідлива. Тому, що на ринку появляється багато підробок, треба домагатися оригінальних таблеток Аспіріна із знаком BAYER в упаковці з червоною бандеролею. Аспіріна існує лише одна! Дістанете її в аптеках.

Що чувати в Німеччині.

РОЗЕНБЕРГ ПРО СВІЙ УРЯД.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Шеф уряду для справ закордонної політики нац.-соціалістичної партії Альфред Розенберг зложив заяву, в якій схарактеризував значіння того нового уряду. Між іншим він сказав: Німеччину відвідують тепер різні зацікавлені особи, приїжджаючи зі всіх сторін світа. Треба, щоб ті люди зверталися перш усього до властивої нац.-соціалістичної централі. Далішим завданням уряду слідуєвати за закордонними подіями й поглиблювати знання про діяльність поодиноких осіб. Завданням того нового уряду буде теж розробляти проблему східних територій та наддунайських країв, проблему рівноуправління Німеччини і втягнути до праці молодих людей, що колись можуть бути покликані до співдіяння у творенні долі Німеччини на міжнародному терені.

ШТАЛЬГЕЛЬМ У ЗГОДІ З ГІТЛЕРІВЦЯМИ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Останнє засідання головної управи Штальгельму, стояло під знаком спроби зав'язати тісні товариські взаємини між військовими організаціями національного напрямку, себто між Штальгельмом і штурмовими та штафетовими відділами. Стверджено при тім, що льокальні непорозуміння не можуть ослабити співпраці тих організацій, які повинні зберегти свою незалежність.

ОБЛАВА НА ЖИДІВ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. У вісторок поліція перевела велику облаву у жидівській ділянці, яку окружило 400 поліцистів при допомозі 100 членів помічної поліції. Вони легітимували публіку, що виходила із синагоги, й 30 осіб, що не могли легітимуватися відставили до в'язниці. Одночасно переведено в багатьох домах ревізії.

ВБИЛИ БАВАРСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

ВІДЕНЬ, 4. IV. В місцевості Гольцаузен на австрійсько-багарській границі вбили міхенського журналіста д-ра Пеля. Вбили його чотири люди, що приїхали самоходом з Баварії до Австрії. Віденська преса здогадується, що вбивства докочано на основі присуду каптурового присуду. Пель пробував у Гольцаузені кілька днів. Вчора вечором з'явився в нього чотирьох людей і приказали йому вертатись до Мінхену, обіцяючи, що ате будуть вишукані з в'язниці його жінка та донька. Д-р Пель згодився, але під умовиною, що буде їхати залізницею. Після короткої суперечки напасники дали до нього кілька стрілів, владучи його на місці трупом та раними готельного кельнера. Душогуби втікли офіслом автотом до Німеччини, не придержувані граничною сторожею.

ГОСТРА ВІДПОВІЛЬ БІЛЬШОВИКАМ.

БЕРЛІН, 4. IV. ПАТ. Представництво Радянських інтервенційовало в справі ревізії в радянських торговельних представництвах в Німеччині. У відповіді на те в німецького боку закликають, як повідомляє бюро Конті, що Німеччи-

д-р К. Паньківський, д-р П. Деркач, Д. Палів о. Я. Чемерівський, М. Галібей, д-р В. Щуровський, В. Сочинини. Заступники членів Ради: інж. М. Хроноват, А. Гайський, д-р І. Веґера і мгр. Ст. Навроцький. До Контрольної Комісії вибрано: М. Гебуса, М. Кохана і П. Пасіку та як заступників І. Фостановського й мгр. М. Жирака.

Загальні Збори прийняли внесення зложити подяку Українському Громадянству за дбайливе відношення до українських інвалідів та жертвенність на допомогу інвалідам без огляду на прикре матеріальне положення, в якому само чосто находилося. Зокрема рішили Заг. Збори зложити подяку українським лікарям за безкорисне лікування наших інвалідів у мин. адміністраціонному році та всім органам української національної преси за пропагування ідеї забезпечення укр. інвалідів.

на не стерить ніякої інтервенції у свої внутрішні справи. Преса зазначає, що боротьба з комунізмом в Німеччині не має нічого спільного із взаєминими в Радянщиною.

БІЛЬШОВИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

МОСКВА, 5. IV. ПАТ. Преса повідомляє, що амбасадор СРСР в Берліні Хінчук відвідав німецького міністра закордонних справ Нойрата і передав йому від радянського уряду протест, який зложив Лівінов на руки німецького амбасадора в Москві Дірксена. Зі свого боку амбасадор Хінчук повторив протест свого уряду проти порушення інтересів Радянщини німецькими ревізіями в радянських торговельних підприємствах у Гамбурзі і Ляйпцигу та арештуваннями і пелюдяним трактуванням радянських горожан. Мін. Нойрат обіцяв справу розглянути.

АРЕШТУВАННЯ ДВОХ АНГЛІЙСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

В Берліні арештовано англійського журналіста Кечпула під замітом поширювання фальшивих вістей. В його мешканні переведено ревізію. Крім того арештовано англійського журналіста Фрейзера. Англійська преса счинила з того приведу великий шум. Лондонські політичні кола обурені особливо арештуванням Кечпула, що як секретар міжнародної організації кваків розвинув був живу акцію за миром. В палаті громад питалась вже про долю арештованих, а представник уряду заявив, що британському амбасадорові в Берліні поручено інтервеніювати у німецької владі.

БЕРЛІН, 5. IV. ПАТ. Наслідком інтервенції британської амбасадри в Берліні арештованого вчора англійського журналіста Кечпула випустили на волю.

СТАТИСТИКА ВИЗНАЧНИХ ЖИДІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Статистику жидів у Німеччині подав „Манчестер Гардіан“, який з усіх великих англійських часописів виступає гостро проти переслідувань жидів у Німеччині. Часопис є теж принципіально противний гітлерівській ідеології та режимові. Статистика хоче докочати, що в післявоєнній Німеччині жили головню поширювали марксизм і тому є головними винуватцями тяжкого матеріального і морального положення, в якому опинився німецький нарід через соціалізм і невиправдану агітацію комунізму.

Статистика подає лише головних представників жидів, які як представники комунізму або соціалізму були на важних становищах державної адміністрації німецької держави та поодиноких сокиних країн. Після світової війни важні становища у закордонному міністерстві в Берліні займали Гаге та Кавтський, в м-стві справедливості Герцфельд і Коген, у м-стві фінансів Шіфер і Бернштайн, у м-стві внутрішніх справ Прайс, Фройнд і Ліваналь. У пруському уряді: в м-стві справедливості Розенфельд, у м-стві фінансів: Сімон, в м-стві внутрішніх справ Гірш,

у м-стві хліборобства Браун, у м-стві освіти Гер-
лах, у відділі преси Райс. Предсідником берлін-
ської поліції був польський жид Гжесінський,
його заступник теж жид Вагс. Між членами ми-
рової німецької конференції у Версалі були такі
жиди: Варбург, Васерман, Мендельзон, Брен-
та, Бернштайн, Ратенау, Мертон, Дойтш, фон
Штраве і Оппенгеймер. Жид Курт Афанер пере-
вів комуністичну революцію в Мінхені та був пред-
сідником комуністичної влади. Далі той часопис
вертає увагу на роль Розі Люксембург, Берн-
штайна, Мізама й інших жидів у 1918 р. і їх об-
винувачує як головних винуватців кривавих ре-
волюційних днів після війни. Особливо звертає у-
вагу, що інфляцію вів міністр фінансів Гільфен-
берг, також жид. Твердить, що переслідування
німецьких горожан у 1918 р. в Баварії, Саксонії
та Вюртемберзі були багато жахливіші, ніж теперіш-
ні переслідування жидів. Переслідування пере-
водили комуністи, яких провідниками були пере-
важно жиди.

На доказ, що жиди були дійсно провідниками
марксизму, наводять часопис те, що в рр.
1928—30 на 39 соц.-демократичних провідників
у райстагу 38 було жидів. У 19 парламентарних
комісіях жиди займали провідні становища.

Вклад жидів у німецьку культуру — твер-
дить „Манч. Гардіан" — був негативний. Бо
впливав декадентно на німецьку культуру. Про
важливіших жидівських письменників ска-
зано там, що вони не мають тієї вартості, яку їм
приписує закордон, а здобули її лише завдяки
взаємній зорганізованій пропаганді жидівських
накладень. У Німеччині Емілія Лодвіґа вважа-
ють лише способом дилетантом, а Стефан Цвайґ
не є представником німецького духа.

ЖИДІВСЬКИЙ СПОРТОВИЙ СОЮЗ ПОКИНУВ НІМЕЧЧИНУ.

ПАТ повідомляє, що ексекутива всесвітньо-
го союзу „Макабі", яка мала осідок у Берліні,
перенеслася до Лондону.

Катастрофа повітреплавів.

Гибель „Акрону".

Появився перший урядовий звіт про ката-
строфу кермовика „Акрон", налісаний шляхом
радіо поручником Віллем, що був одним з керма-
нців балюну. На основі того звіту балюн ді-
стався нічю в полосу бурі з блискавицями. Ви-
тор кидав ним на всі боки. Залога почала вики-
дати балюст а тимчасом балюном кинуло об во-
ду. Удар був такий сильний, що зломилася кер-
ма і швидко балюн занурився задом у розбур-
хаві філі. При світлі блискавиць видно було лю-
дей із залоги, що пробували плавати. Всі кабіни
балюну наповнилися відразу водою. Капітан,
який довгий час удержувався на поверхні моря,
зирнувши з чотирма моряками німецький кора-
бель „Фебус". Ніщо не вказує на те, що в балюн
ударив грім. Катастрофи не спричинила теж еко-
пловія, ані вогонь. Жертвою катастрофи стало
74 особи.

НЮ ЙОРК, 5. IV. ПАТ. Сьогодні виїхали но-
ві кораблі шукати за останками кермовика
„Акрон". Знаний метеоролог Кімбаль висловив
думку, що „Акрон" став жертвою прамових по-
вітряних течій, які ушкодили металевий кістяк
балюну і приневомили його опуститися на воду.
Провідник аеродинамічної лабораторії думає, що
„Акрон" поав у сильні повітряні вири, викли-
кані зустріччю двох бурей.

Гибель другого балюну.

БІЧ ГЕВ, 5. IV. ПАТ. Кермовий балюн аме-
риканської воєнної флотії „Л. 3." впав у море
у віддалі одної милі від берега. В гондолі на-
ходилося 7 членів залоги, з яких два, між якими
й капітан, згинули. Інших п'ятьох уратовано.

ВАШИНґТОН, 5. IV. ПАТ. Провідник комі-
сії для справ маринарки в палаті репрезентатів,
з'ясувавши вістки про катастрофи, в яких згину-
ли кермові балюни „Акрон" і „Л. 3.", заявив, що
Злучені Держави не будуть більше будувати
кермовиків.

Французький кермовик знищений.

ПАРИЖ, 5. IV. ПАТ. Французький кермовик
„Е. IX.", що вилетів у вівторок з Рошефорту
зловж берега до Л'юрії, став жертвою ката-
строфи. По дорозі заскочила його буря, наслідком
чого мусів спуститися біля Геранд. Удар об зем-
лю був такий сильний, що балюн розломився
на двох.

СХ. ГРЕНЛЯНДІЮ ПРИЗНАЛИ ДАНІ.

ГАГА, 5. 4. ПАТ. Після розглянення дансько-
норвезького спору за Сх. Гренляндію постійний
трибунал міжнародної справедливості заявив-
ся у користь Данії 12 голосами, проти двох.
Трибунал ствердив, що окупация території Грен-
ляндії Норвегією була безправна.

МЕКДОНАЛЬД ІДЕ ДО ВАШИНґТОНУ.

ЛОНДОН, 5. 4. ПАТ. У зв'язку з вістками,
що Мекдональд поїде до Вашингтону, коли ді-
стане запрошення, Райтер повідомляє, що в
найближчому часі треба сподіватися вісток, що
президент Рузвельт вишле запрошення до Мек-
дональда. Тоді Мекдональд вихіснував би Ве-
ликоді парламентарні ферії від 13. до 25. квіт-
ня, щоб поїхати до Вашингтону на короткий
побут.

БЕЛЬГІЙСЬКІ ЖИДИ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

БРЮСЕЛЯ, 5. 4. ПАТ. Протинімецька акція
бельгійських жидів кріпшає. В Антверпії, де
жидів дуже багато, власники кін з причини бой-
коту німецьких фільм потерпіли великі втрати.
В жидівській ділянці замітні були акти терору
супроти жидівських купців, які не зважаючи на
виразні ухвали та приречення, вдержували й
далі купецькі зв'язки з німцями. В кількох ви-
падках побили навіть тих, що не приступили до
бойкоту. В усіх більших бельгійських містах бу-
ли великі протестаційні збори проти пересліду-
вання жидів у Німеччині.

БРЮСЕЛЯ, 5. 4. ПАТ. Протинімецька про-
паганда, яка йде від кількох тижнів у бельгій-
ській пресі, останніми днями ще скріпилася. Ко-
мунікатів німецького посольства, що протесту-
ють проти тієї акції, часописи не поміщують,
або додають до них такі коментарі, що воно
має протилежний успіх.

Бельгійська преса згадуючи про пересліду-
вання жидів у Німеччині, зазначає, що на 33 на-
городи Нобля признані Німеччині, 12 із них на-
лежить до німецьких жидів.

НОВИНКИ

— Приймаю як давніше в моїм Заведенні при
вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Нас с. 3-3

— Взуття купуюмо в „КОМЕТІ". Купуючи в
„КОМЕТІ" даємо працю і заробіток нашим ремі-
сникам. Свій до свого і по своєму 11-9

— Філія Союзу Українок у Львові повідомляє
про Ширші Сходили в дні 7. квітня ц. р. (п'яти-
ця), год. 6. попол. в домішці С. У., Підвадзя 7/1.
На порядку нарад: Звіт із поїздки п. пос. М.
Рудницької на Конференцію Міжнародного
Союзу для горожанських і політичних прав
жірки, в Марсей. Приявність членів обов'язкова!
Гослям раді! 1686 1-2

— Служба Божа в радіо. В п'ятницю 7. ц. м. у
день Благовіщення ПЦМ. буде передана через
лівівське радіо співана Служба Божа разом з
вечірню з Волоської церкви у Львові, год.
9.45—11.45 рано. Цю Службу Богу склав о.
Осип Кишакевич на народньо-церковних моти-
вах (недавно вона вийшла окремим друком); її
вперше подаватимуть крізь радіо. Співатиме
хор Волоської церкви під управою проф. Ор-
ленка-Прокоповича.

— Смерть єпископа. В Перемишлі помер після
короткої недуги місцевий польський єпископ
Антоній Новак у 71. році життя. Перед п'яти-
днями він занедужав на запалення легенів.

— Хто виграв на л'ютерії? В 25-тім дні тягнен-
ня Класової Л'ютерії впали виграні на такі
числа: 100.000 зол. на ч. 40047; 75.000 зол. на ч.
53208*; 20.000 зол. на ч. 66700; 15.000 зол. на ч.
78673, 78983, 12928*; 10.000 зол. на ч. 115103;
5.000 зол. на ч. 78287, 127622, 136519; 2.000 зол.
на ч. 9362, 51502, 52721, 64691, 104143, 139956,
146511; 1.000 зол. на ч. 1193, 8810, 11958, 16530,
18583, 27839, 29371, 45241, 45282, 48054, 54644,
56486, 61683*, 66902, 68468, 68893*, 71416, 73544*,
77375*, 79344, 83702*, 93018, 95396, 97986, 100719,
100144*, 101449, 107423, 116073, 123983*, 129652,
130124*, 134163*, 141683*, 146882. На числа,
означені зізв'язками, впали крім виграних премій.

— Кого арештовано? На чехословацькій гра-
ниці біля Нового Санча поліція арештувала
трьох людей, що перейшли на польський бік.
Як повідомляє „Век Нови", поліція в Н. Санчи
мала ствердити, що це учасники нападу на по-
чтовий амбулянс коло Бірчі під Перемишлем.
Одного з них Василя Цебеняка засуджено не-
давно, а за іншими розіслано стежні листи.

— Зловживання на університеті. У квестурі
варшавського університету викрито грошеві
зловживання, яких допускався урядовець по-
давчого протоколу Григоревич. Як досі обчи-
слила контрола, Григоревич спроневірів 27.000
зол. при маніпуляціях грошовими переказами.
Справою занялася прокуратурія, що наказала
арештувати дефравданта.

— Самогубство вбивника. З Перегінська пов.
Длина повідомляють, що на границі громад
Рисняти і Слобода Рівнянська найшли на дереві
якогось висільника. Показалося, що це труп
Василя Кулика, який убив попереднього дня
свою братову Юстину. Доконалим його вби-
ства, Кулик утік і скочив з дерева.

Голени без болю і без
подрознення шкіри
уможливилося

або також ОЛІОК NIVEA.

— Родина трагедія. В Тучапах пов. Городек
Яг. прийшло до сварки між Мих. Буфманом і
Мих. Кушнірем, чоловіком його пасербиці. Від
сварки прийшло до бійки, в часі якої Кушнір
пробив Буфмана ножем, а Буфман порубав
Кушніра сокирою. Незабаром тяжко ранений
Буфман умер. Кушніра арештовано.

— Більшовики вертаються до латини. Дер-
жавна наукова рада видала проект дальших
реформ навчання в середніх і вищих школах,
що є новим етапом повороту до передреволю-
ційних метод. На університетах вводиться на-
зад поділ на чотири факультети, замість на 12
відділів. Буде теж привернена наука латинської
мови в середніх школах. Проект мотивує це
труднощами в опануванні наукової термінольо-
гії радянською молоддю, що не вчиться латини.

— Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові
(вул. Чарнецького 24) мав у місті березні 87
кatalogових чисел приросту до ч. 23680
включно. В поодиноких відділах прибуло пред-
метів: археологія 6, побутова старина 1, етно-
графія 57, видівки 38, альбом репродукцій 1,
фотографії 178, монети 112, банкноти 76, фото-
кляші 15. Жертводавцями були: д-р Барвін-
ський Б., пос. Волинець С., д-р Ганицький С.,
інж. Ермолаєв М., проф. Лошнів О., Мохнюк А.,
ред. Нової Хати, д-р Паньчишин М., д-р Парфа-
нович С., м. Парилла ЧСВВ, д-р Полянський Ю.,
Прокопишин, Силик Е., ред. Струтинський М.,
арт. Труш І., Тарнавський В., радн. Чачковський
Л., Шкарпович С., Янушевич Л. Управа Музею
складає всім ширі подяку. Відвідувачів було
15. — Управа Музею НТШ.

3 театру.

Великий Міський Театр: „Дівочі обіти", комедія
Фредра.

Стара, відновлена на сцені комедія звичай-
но подібна трохи до старої панни, якій заба-
лось прийти на бал; рідше можна сміятися з її
веселости, зате частіше з її дивоглядності. Не
диво, столітня комедія А. Фредра „Дівочі обі-
ти" виставлена з нагоди 100-ліття її першої ви-
стави (в знаменитій обсаді) приємно розчарува-
ла глядачів своєю внутрішньою молодістю, хоч
і в столітній тілі. Психологічна тема „Дівочих
обітів", як кожна вічна тема взаємин між двома
полами, актуальна у драматичнім письменстві
ще й нині і недавно дуже сміло використана у
комедії Марселя Ашара „Дивні коханці", яку
ми бачили у театрі Ріжнородностей. Сумніває-
мося, чи на перших виставах „Дівочих обітів"
глядачі сміялися з її гумору і сатири ширіше,
як учора після 100 літ. В. С.

Дописи.

СТРИЙ.

Філія „Просвіти" відбула свої загальні збори під
проводом адвоката д-ра Калуського, при чому місцеве
громадянство не дуже ними зацікавилася. Хоч у виказі
членів фігурує 314 назвищ, то переважуюча частина
зборів складалася з відпоручників читальні. В 1932 р.
прибули три нові читальні. Загальна їх сума 57 із 7.206
індивідуальними членами. Немає ще читальні у 4 селах.
Рух у читальнях був досить значний. Рефератів було
308 при допомозі гуртка студентів вищих шкіл. Театраль-
них вистав було 120, концертів 32, забав 28. По ухва-
ленні абсолютної збори вибрали новий виділ знову з
д-ром Калуським на чолі.

Збори „Стрийського Бонна" відбулися у приватно-
сти приблизно 40 осіб. Фінансовий стан Т-ва представ-
ляється досить корисно. Крім кішечної готівки 20.15 зол.
товариство є ще власником фортепіану і доволі доброї
бібліотеки, зложеної із 435 творів. Мистецька сторона
„Стрийського Бонна" лишає ще дуже багато до по-
бажання, чого доказом є участь хору Т-ва лише в од-
нім з концертів, а саме в концерті у честь Мазепи. Дру-
гий концерт є в підготовці. Головою на цей рік вибра-
но д-ра Лиська Зиповія, директора філії Музичного ін-
ституту ім. Лисенка.

ОТИНІЯЩИНА.

Поминки в честь заслуженого селянина у Воробі.
Дня 25. II. ц. р. відбулося у Воробі біля Отинії свято
для шанування пам'яті тамошнього просвітянина Гри-
ція Ганиши, що минаючи, полишив запис на місцеву
читальню. Запис цей перший у молодій філіальній окру-
зі. У свято цього дня читальня цієї читальні відкрито.

